Maltepe University Graduate School

1997

29-30 MAY 2025

International Graduate Students **Interdisciplinary Symposium (IGSIS)**

Topics: Architecture, Conservatory, Education Sciences, Fine Arts, Health Sciences, Natural and Applied Sciences, Social Sciences

BİLDİRİLER

maltepe üniversitesi yayınları

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU 2025

INTERNATIONAL GRADUATE STUDENTS INTERDISCIPLINARY SYMPOSIUM-2025 (IGSIS)

Bildiriler

29-30 Mayıs 2025

İstanbul, Türkiye

Editörler

Ayşenur YAMAN
Erdem ORHAN

İstanbul, 2025

maltepe üniversitesi yayınları

INTERNATIONAL GRADUATE STUDENTS INTERDISCIPLINARY SYMPOSIUM-2025 (IGSIS)

Full Text

29-30 May 2025

Istanbul, Türkiye

Editors

Ayşenur YAMAN
Erdem ORHAN

Istanbul, 2025

maltepe üniversitesi yayınları

maltepe üniversitesi istanbul www.maltepe.edu.tr maltepe university istanbul www.maltepe.edu.tr

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU 2025

INTERNATIONAL GRADUATE STUDENTS
INTERDISCIPLINARY SYMPOSIUM 2025 (IGSIS)

Bildiriler

Editörler

Ayşenur YAMAN

Erdem ORHAN

Kapak Tasarımı:

Mehmet Bahadır PAÇACIOĞLU

Yayına Hazırlayan

Mustafa SERİN

İletişim Adresi:

T.C. Maltepe Üniversitesi Rektörlüğü

Marmara Eğitim Köyü, Maltepe-İSTANBUL

Basım/Yayın Yılı

Temmuz 2025

e-ISBN: 978-605-2124-74-1

Yayıncı: T.C. Maltepe Üniversitesi

Yayıncı Sertifika Numarası: 47419

E-Kitap Erişim Adresi: https://hdl.handle.net/20.500.12415/13483

Copyright © T.C. Maltepe Üniversitesi - İstanbul 2025
Bu kitabın tüm hakları T.C. Maltepe Üniversitesine aittir. Kaynak gösterilmeksizin kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir yöntemle kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.
Kitapta yer alan bildirilerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ XIII

SEMPOZYUM SUNUŞ XV

Açılış Konuşması:
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Disiplinlerarası Öğrenci Sempozyumunun Düşündürdükleri
Betül ÇOTUKSÖKEN XVII

Florence Nightingale'in Etik Mirasının Günümüz Dijital Sağlık Uygulamaları Kapsamında Değerlendirilmesi
Adife Ahsen ÇETİN, Gizem KUBAT BAKIR, Ece ALAGÖZ 1

Tip 2 Diyabet Yönetiminde Diyabet Eğitim Hemşirelerinin Rolü: Bibliyometrik Bir İnceleme
Arzu ÖZENÇ 19

Türk Sinemasında Kadın Temsili ve Yıldızlık: Atıf Yılmaz Filmleri Üzerinden Bir Okuma
Aysun GÜMÜŞ 27

Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Coğrafi İşaretlerin Korunması: İtalya ve Türkiye Örnekleriyle Karşılaştırmalı Bir İnceleme
Ayten Sıla BÜYÜKER 41

Hepatit-B Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği Oluşturulması ve Geçerlilik Analizi
Barış ELALTUNTERİN 55

Instagram'da Güzellik Söylemi: Influencer Paylaşımları ve Takipçi Tepkileri
Betül ÇİÇEKYURT, Elif SUNGUR 71

Deep Waves From The South: Decolonial Approach To Regenerative Communities
Büşranur TENIK ÖZDEMİR 87

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Yapay Zekâ-Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (Yz-Tpab) Düzeyleri
Ceren ŞAKA, Emine Sıla KAÇMAZ, Esra UÇAK 103

Two Activist Artworks Addressing Glacier Melting: A Comparative Analysis of Cecilia Vicuña's Quipu Menstural (La Sangre De Los Glaciares) and Olafur Eliasson's Ice Watch
Defne Ada YAPICIER 119

Hayvancılıkta Yapay Zekâ Uygulamaları
Derviş Kaan AKDİK, Erdal GÜVENOĞLU 129

AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRK HUKUKUNDA COĞRAFİ İŞARETLERİN KORUNMASI: İTALYA VE TÜRKİYE ÖRNEKLERİYLE KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

Ayten Sıla BÜYÜKER[*]

ÖZET

Çalışmamız, coğrafi işaretlerin fikri mülkiyet hukuku çerçevesinde korunmasını inceleyerek, bu işaretlerin kültürel mirasın korunması, ürün kalitesinin garanti altına alınması ve yerel üreticilerin ekonomik haklarının korunmasındaki rolünü vurgulamaktadır. Türkiye, 1665 tescilli coğrafi işareti ile zengin bir potansiyele sahip olmasına rağmen, bu ürünlerin uluslararası düzeyde korunması ve etkin yönetimi konusunda sınırlı bir ilerleme kaydetmiştir. Türk coğrafi işaretlerinin karşılaştığı bu zorluklar, Avrupa Birliğinin (AB) bu alandaki köklü düzenlemeleri ve başarılı uygulama örneklerinden biri olan İtalya ile karşılaştırılarak ele alınacaktır. Çalışmanın birinci bölümünde, Türk ve AB hukukunda coğrafi işaretlerin yasal çerçevesi, kavramsal temelleri, temel unsurları ve uygulama mekanizmaları incelenmiştir. İkinci bölümde ise, AB hukukunda coğrafi işaretlerin korunması; malların serbest dolaşımı, alkollü içecekler, şaraplar ve tarım ürünlerine ilişkin düzenlemeler bağlamında değerlendirilmiş ve Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) kararları ile desteklenmiştir. Çalışmamız, İtalya ve Türkiye'nin coğrafi işaret uygulamalarını karşılaştırarak, Türkiye'nin AB sistemine entegrasyonu ve coğrafi işaretlerin korunmasında etkinlik artırıcı öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaretler, Fikri Mülkiyet Hukuku, Avrupa Birliği.

PROTECTION OF GEOGRAPHICAL INDICATIONS IN EUROPEAN UNION AND TURKISH LAW: A COMPARATIVE STUDY WITH EXAMPLES FROM ITALY AND TÜRKİYE

ABSTRACT

Our study aims to examine the protection of geographical indications (GIs) within the framework of intellectual property law, highlighting their role in preserving cultural heritage, ensuring product quality, and safeguarding the economic rights of local producers. While Türkiye has a rich potential with 1665 registered GIs, only a limited number of these products are protected

[*] Doktora Öğrencisi, Türk – Alman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, ORCID: 0009-0007-0882-0272, E-posta: silabuyukerrr@gmail.com

internationally. Challenges in the effective management and promotion of Turkish GIs are compared with the well-established system in the European Union (EU), particularly focusing on Italy as a leading example of successful GI application. The first part of our study discusses the legal framework of GIs in Turkish and EU law, addressing their conceptual foundations, key elements, and application mechanisms. The second part analyzes the protection of GIs under EU law, considering the free movement of goods, alcoholic beverages, wines, and agricultural products, supported by case law from the European Court of Justice (ECJ). Our study concludes with a comparative analysis of Italy and Turkey, identifying differences and similarities in their approaches to GI protection and offering insights into improving Türkiye's integration into the EU system.

Keywords: Geographical Indications, Intellectual Property Law, European Union.

GİRİŞ

Yemek, insan yaşamının temel bir ihtiyacı olmakla birlikte, tarih boyunca kültürün, estetiğin ve toplumsal kimliklerin bir yansıması haline gelmiştir. Bu çerçevede, 1801 yılında Joseph Berchoux'un "*Gastronomi ya da Tarladan Sofraya İnsan*" kitabıyla "*gastronomi*" kavramı ortaya çıkmıştır. Etimolojik olarak mide *(gastros)* ve yasa *(nomos)* kelimelerinin birleşimiyle oluşan gastronomi, öğretide yediğimiz ve içtiğimiz her şeyi içine alan geniş kapsamlı bir disiplin olarak değerlendirilmektedir (Scarpato, 2002). Yemekle ilgili geleneklerin korunması ve sürdürülebilirliği, gastronomi disiplini içerisinde önem kazanırken, belirli coğrafi bölgelerle özdeşleşmiş ürünlerin korunması fikri mülkiyet hukukunun bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çerçevede, coğrafi işaretler, belirli bir bölgeye özgü üretim yöntemleri ve karakteristik özellikleriyle tanımlanan ürünlerin korunmasını sağlayan önemli bir hukuki mekanizmadır.

Fikri mülkiyet hukuku açısından coğrafi işaretlerin korunması, yalnızca bir ürünün kalite ve kimlik özelliklerini garanti altına almakla sınırlı değildir. Aynı zamanda, yerel üreticilerin ekonomik haklarının korunmasını, kültürel mirasın devamlılığını ve tüketicilerin aldatılmasını önlemeyi hedefler. Bu bağlamda, coğrafi işaretlerin korunması, fikri mülkiyet hukuku içinde hem ekonomik hem de kültürel sürdürülebilirlik açısından kritik bir öneme sahiptir.

Türkiye, coğrafi işaretler açısından zengin bir potansiyele sahip olup, bu alanda tescil edilmiş çok sayıda ürünü bulunmaktadır. TÜRKPATENT verilerine göre, Türkiye'de 1665 ürün coğrafi işaret ve mahreç işaret olarak tescillenmiş, ancak bu ürünlerin oldukça az bir kısmı uluslararası düzeyde de korunmaya başlamıştır. Antep Baklavası, Malatya Kayısısı ve Çorum Leblebisi gibi coğrafi işaretli ürünler, sadece yerel düzeyde değil, uluslararası alanda da Türk kültürünün ve mutfağının tanıtımına katkı sağlamaktadır. Türkiye'nin coğrafi işaretler açısından zengin bir potansiyele sahip olması, bu alanda etkin koruma mekanizmalarının uygulanmasını da zorunlu kılmaktadır. Türkiye'nin bu süreçte karşılaştığı zorluklar, coğrafi işaretlerin korunmasında daha

köklü bir geçmişe ve etkili bir sistematiğe sahip olan Avrupa Birliği (AB) düzenlemeleri ile karşılaştırıldığında daha net bir şekilde anlaşılmaktadır.

Çalışmamızda, AB'nin coğrafi işaretlerin korunmasına ilişkin genel düzenlemeleri ve bu kapsamda İtalya örneği incelenerek, Türkiye uygulaması ile karşılaştırılacaktır. İtalya, AB'nin en başarılı coğrafi işaret uygulamalarına sahip ülkelerden biri olarak, bu mekanizmayı etkili bir şekilde kullanmaktadır. Diğer taraftan Türkiye örneği, yerel düzeyde coğrafi işaret tescil mekanizmaları ile uluslararası düzeyde AB sistemine entegrasyon süreci çerçevesinde değerlendirilecektir. Bu iki ülkenin uygulamalarının karşılaştırılması, AB düzenlemelerinin etkisini ve Türkiye'nin bu sisteme uyum sağlama sürecindeki zorluklarını anlamak için bir temel oluşturacaktır.

Çalışmanın birinci bölümünde AB ve Türk Hukukunda coğrafi işaret kavramının fikri ve sınaî mülkiyet hukuku içindeki yeri ve tescil prosedürü, coğrafi işaret üzerindeki hakkın niteliği, coğrafi işaretlerin temel unsurları, uluslararası ve ulusal mevzuatta yer alan terim karmaşası ve coğrafi işaretlerin korunmasında uygulama esasları üzerinde durulacaktır. Bu aşamada coğrafi işaretlerin korunmasında uluslararası ve yerel bir çerçevenin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise AB ve Türk hukukunda coğrafi işaretlerin korunması kapsamlı bir şekilde ele alınarak, AB bağlamında, malların serbest dolaşımı ilkesi çerçevesinde coğrafi işaretlerin korunması, alkollü içkiler ve şaraplar üzerindeki menşe adları ile coğrafi işaretlerin korunması ve tarım ürünleri ile gıda maddelerine ilişkin düzenlemeler incelenecektir. Çalışmamız ayrıca, Avrupa Birliği Adalet Divanının (ABAD) bu alandaki içtihatlarına değinerek hukuki sistemin işleyişine ışık tutmayı hedeflemektedir. AB'nin coğrafi işaretlerin korunmasında etkin örneklerinden biri ve hem düzenlemelerin uygulanması hem de korumanın etkinliği açısından detaylı bir örnek teşkil eden İtalya ile Türk hukukunda coğrafi işaretlerin korunması ve uluslararası tescil süreçleri ele alınarak iki ülke arasındaki farklar ve benzerlikler karşılaştırılacaktır.

BÖLÜM I: AB VE TÜRK HUKUKU BAKIMINDAN COĞRAFİ İŞARETLER

1. COĞRAFİ İŞARET KAVRAMI

Bir ürünün ününün veya diğer karakteristik özelliklerinin coğrafi menşei ile doğrudan bağlantılı olduğu durumlarda, bu ürünün kaynağını belirten işaretler büyük bir öneme sahiptir. Özellikle gastronomi alanında, belirli bir bölgeye özgü doğal veya kültürel faktörlerin etkisiyle gelişen bu özellikler, ürünün coğrafi kimliğini oluşturur. Bu kapsamda Dünya Ticaret Örgütünün (WTO) kurucu anlaşmasına ek olarak kabul edilen Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS) 22. Maddesinde coğrafi işaretleri düzenlemiştir. İlgili madde uyarınca coğrafi işaretler "*Bir malın kalitesinin, ününün veya diğer özelliklerinin esas olarak coğrafi menşeine atfedildiği durumlarda, bir malın menşeinin belirli bir ülke, bu ülkede bir bölge veya yer olduğunu gösteren işaret*" olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda coğrafi işaretlerden bahsedebilmek için coğrafi sınırları belirlenmiş bir alan

olmalı, ürünün kaynağı bu alana ait doğa ve beşeri unsurlardan olmalı, ayırt edici özellikleri ile coğrafi alan arasında bağlantı olmalı ve ürünün üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinin tamamı ya da en az biri bu alanda gerçekleşmelidir (TOBB, 2021).

2. AB'DE COĞRAFİ İŞARETLERİN DÜZENLENMESİ

AB'de coğrafi işaretler, tarım ürünleri ve gıda maddelerine ilişkin önemli bir fikri mülkiyet hakkı olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda, Tarım Ürünleri ve Gıda Maddelerine İlişkin Kalite Sistemleri Hakkında 1151/2012 sayılı Tüzük (1151/2012 Sayılı Tüzük), coğrafi işaretlerin korunmasına yönelik temel düzenlemeleri içermektedir. Tüzük, coğrafi işaretlerin tescili ve korunması süreçlerini ayrıntılı şekilde düzenleyerek, yerel kalkınmayı desteklemeyi, tüketicilerin bilgilendirilmesini sağlamayı ve bu ürünlerin itibarını korumayı amaçlamaktadır (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 1).

2.1. 1151/2012 Sayılı Tüzük Çerçevesinde Coğrafi İşaretlerin Kapsamı

1151/2012 Sayılı Tüzük, coğrafi işaretlerin korunmasını iki ana kategori altında düzenlemektedir: "*Korunan Menşe Adı (PDO - Protected Designation of Origin)*" ve "*Korunan Coğrafi İşaret (PGI - Protected Geographical Indication)*". Her iki kategori de bir ürünün belirli bir coğrafi bölge ile bağlantısını esas alırken, bu bağlantının derecesi ve ürünün özelliklerinin coğrafi alanla ilişkisinin yoğunluğu, kategorilerin ayrımında temel belirleyici faktördür.

2.2. Korunan Menşe Adı (PDO)

1151/2012 sayılı Tüzük kapsamında üretildiği coğrafi bölge ile en sıkı ilişki içerisinde olan ürün grubudur. Bir ürünün "*Korunan Menşe Adı (PDO)*" olarak tescil edilebilmesi için üç ana koşulun karşılanması gerekmektedir. Bunlar; kaynağının belirli bir yer, bölge veya istisnai durumlarda bir ülke olması, kalite veya özelliklerinin doğal ve beşeri faktörleri içeren belirli bir coğrafyaya özgü ya da tamamen bağlı olması ve üretim adımlarının tamamının tanımlanmış coğrafi alanda gerçekleşmesidir (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 5/1). Dolayısıyla PDO ürünleri, o coğrafyanın kendine özgü mirasını temsil eder ve bu bölgenin dışında üretilemez. Örneğin dünyaca ünlü İtalyan sert peyniri "*Parmigiano Reggiano*", bilinen adıyla "*Parmesan*" yalnızca İtalya'nın belirli bölgelerinde geleneksel yöntemlerle üretilir. Lezzeti, dokusu ve çok yönlü kullanımı ile gastronomi dünyasında bir mihenk taşı olarak kabul edilen Parmigiano Reggiano PDO statüsünde korunmaktadır (C-132/05, 2008). ABAD "Parmigiano Reggiano" adlı peynirin tescili ve korunmasına dair verdiği önemli bir karardır. İtalya'nın ünlü sert peyniri olan Parmigiano Reggiano, sadece belirli İtalyan bölgelerinde üretilen ve geleneksel yöntemlerle yapılan bir üründür. Bu peynir, Avrupa Birliğinde "Korunan Menşe Adı" (PDO - Protected Designation of Origin) statüsüne sahiptir. Bu statü, yalnızca belirli bir coğrafi bölgede üretilen ve o bölgenin doğal ve beşeri faktörleri ile bağlantılı olan ürünleri korur. Davada, "Parmesan" adı altında üretilen peynirlerin, yalnızca İtalya'nın

belirli bölgelerinde üretilen ve PDO korumasına sahip Parmigiano Reggiano ile karıştırılmaması gerektiği vurgulanmıştır. İtalya, bu ürünün sadece "Parmigiano Reggiano" adı altında satılabileceğini ve bu adın yalnızca ürünün belirli coğrafi kökeniyle ilişkili olduğunu savunmuştur. Ancak, dava sürecinde, başka ülkelerde üretilen ve "Parmesan" adı altında satılan peynirler, tüketicilerin yanıltılmasına yol açtığı gerekçesiyle itiraz edilmiştir. ABAD, "Parmigiano Reggiano"nun yalnızca İtalya'da üretilip satılabileceğine karar vermiştir. Bu karar, PDO tescilinin coğrafi işaretlerin korunmasındaki rolünü pekiştiren bir örnek teşkil etmiştir. Ayrıca, bu dava, coğrafi işaretlerin ve menşe adlarının korunmasının, ürünün ait olduğu bölgenin kültürel mirasını ve ekonomik değerini korumanın ötesinde, aynı zamanda tüketicilerin doğru bilgiye sahip olmasını sağlamadaki önemini göstermektedir. Bu davanın sonucunda, diğer ülkelerden gelen "Parmesan" adı altındaki peynirler, orijinal "Parmigiano Reggiano" peynirinin kalitesine uygunluk taşıması gerektiği ve yanıltıcı olmaması gerektiği konusunda bir emsal teşkil etmiştir.

2.3. Korunan Coğrafi İşaret (PGI)

Korunan Menşe Adına kıyasla, ürünün coğrafi alanla ilişkisi daha esnek değerlendirilmektedir. 1151/2012 sayılı Tüzük kapsamında, belirli bir coğrafi alanla bağlantılı nitelikleri, itibarı veya diğer özellikleri olan ürünler, "*Korunan Coğrafi İşaret (PGI)*" olarak adlandırılır. Bir ürünün PGI olarak tescil edilebilmesi için, ürünlerin üretim, işleme veya hazırlık süreçlerinden bir kısmının ilgili coğrafi alanda gerçekleşmesi ve kalite veya itibarının bölgedeki doğal ve beşeri unsurlarla bağlantılı olması gerekmektedir (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 5/2). Örneğin "*Aceto Balsamico di Modena*", İtalya'nın Modena ve Reggio Emilia bölgelerine özgü bir ürün olup, PGI statüsüne sahiptir. Bu eşsiz sirke, özellikle İtalyan mutfağının ayrılmaz bir parçasıdır ve dünyanın dört bir yanında kalite ve otantiklik açısından tanınmaktadır. Yalnızca Modena ve Reggio Emilia bölgelerinde üretilen ve PGI şartlarını karşılayan ürünler, "Aceto Balsamico di Modena" adı altında satılabilir. Aceto Balsamico di Modena kararı ABAD tarafından verilen önemli bir karardır ve "Aceto Balsamico di Modena" isimli sirkenin korunmasını ve tescilini içermektedir. "Aceto Balsamico di Modena" adı, yalnızca İtalya'nın Modena ve Reggio Emilia bölgelerinde üretilen sirkelere ait olup, bu ürün "Korunan Coğrafi İşaret" (PGI - Protected Geographical Indication) olarak tescil edilmiştir. PGI statüsü, ürünlerin belirli bir coğrafi bölgeye özgü nitelikleri, itibarı veya diğer özellikleriyle ilişkili olması şartıyla verilmektedir. Bu davada, bir üçüncü tarafın Modena ve Reggio Emilia dışındaki bölgelerde ürettiği ve "Aceto Balsamico di Modena" adı altında satmayı planladığı bir sirke hakkında, tescilli coğrafi işaretin ihlali söz konusu olmuştur. ABAD, bu durumda "Aceto Balsamico di Modena" adı altında satılan sirkelerin, yalnızca tescil edilen bölgeden gelen ve belirli PGI koşullarını karşılayan ürünlerle aynı isme sahip olabileceğine karar vermiştir. Ayrıca, tescilli coğrafi işaretin kullanımının yalnızca belirtilen coğrafi bölgeyle sınırlı olduğu, bu ismin başka bölgelerde kullanılmasının yanıltıcı olacağı ve tüketiciyi yanıltma riski taşıyacağı vurgulanmıştır. Bu karar, coğrafi işaretlerin ulusal sınırların ötesinde, tescil edilen coğrafi alanla doğrudan bağlantılı

olarak korunması gerektiğini ve bu tür işaretlerin uluslararası düzeyde de yüksek kaliteli ve otantik ürünlerin korunması için önemli bir araç olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, coğrafi işaretlerin tescil sürecinin sıkı denetimlerle desteklenmesi gerektiği ve ürünlerin yalnızca belirli bir coğrafyada üretilen niteliklerine uygun olarak satılmasının sağlanması gerektiği AB hukukunun temel ilkelerinden biri olarak pekiştirilmiştir (C-432/18, 2019).

2.4. AB'de Coğrafi İşaretlerin Tescili

151/2012 sayılı Tüzük, coğrafi işaretlerin tescil edilmesi ve korunması sürecini kapsamlı bir şekilde düzenlemektedir. Bu süreç, ürünün özelliklerinin, coğrafi alanla bağlantısının ve geleneksel üretim yöntemlerinin belgelenmesiyle başlar ve AB düzeyinde tescille sonuçlanır. Tescil süreci, hem üreticilerin haklarını korumayı hem de tüketicilere ürünün kalitesi hakkında güvence sağlamayı amaçlar.

2.4.1. Ürün şartnamesinin hazırlanması

Coğrafi işaret tescil sürecinin ilk adımı, ürünün özelliklerini ve coğrafi bağlantısını detaylı şekilde açıklayan bir ürün şartnamesi hazırlamaktır. Bu şartname, başvuru sürecinde hem ulusal hem de Avrupa düzeyinde değerlendirilmek üzere sunulur. Tüzüğün madde 7'sine göre şartname; ürünün adı ve türü (PDO veya PGI), ürünün coğrafi alanla bağlantısını açıklayan doğal ve beşeri faktörler, üretim, işleme ve hazırlık süreçlerinin tanımı ve denetim ve izleme prosedürlerini içermelidir. Bu bilgiler, ürünün tescili için gerekli olan temel unsurları oluşturur ve coğrafi işaret korumasının temelini oluşturur.

2.4.2. Ulusal başvuru süreci

Tescil başvurusu, öncelikle ürünün coğrafi alanının yer aldığı üye devlete yapılır (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 49/4). Bu süreçte başvuru sahibi, ürün şartnamesini ve gerekli diğer belgeleri sunar. Ulusal yetkili otorite, başvurunun uygunluğunu değerlendirir ve ürünün PDO veya PGI kriterlerini karşılayıp karşılamadığını inceler. Başvuru uygun bulunursa, ulusal otorite başvuruyu Avrupa Komisyonuna iletir (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 49/3). Bu aşama, coğrafi işaret tescil sürecinin ulusal düzeyde tamamlandığı noktadır.

2.4.3. Avrupa düzeyinde inceleme ve itiraz süreci

Avrupa Komisyonu, ulusal düzeyde kabul edilen başvuruları teknik ve hukuki açıdan değerlendirir. Başvuru, AB Resmî Gazetesinde yayımlanarak diğer üye devletlerin ve ilgili tarafların dikkatine sunulur. Bu aşamada, başvuruya ilişkin itirazların yapılması mümkündür (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 50). İtiraz süresi genellikle üç ay olarak belirlenmiştir ve bu süreçte, diğer ülkeler veya taraflar, başvurunun geçerliliğine dair itirazlarını sunabilir. İtirazlar, başvurunun kriterlere uygunluğunu değerlendirmek amacıyla Komisyon tarafından detaylı bir şekilde incelenir.

2.4.4. Tescil ve koruma

İtiraz süreci tamamlandıktan ve başvuru onaylandıktan sonra, ürün tescil edilir ve AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanır (1151/2012 sayılı Tüzük, Md. 50/2). Bu aşama, ürünün resmi olarak PDO veya PGI statüsü kazanmasını sağlar. Tescil edilen ürünler, coğrafi işaret logosunu taşıma hakkına sahiptir ve bu logo, ürünün kalite ve orijinalliğini tüketicilere garanti eder.

3. TÜRKİYE'DE COĞRAFİ İŞARETLERİN DÜZENLENMESİ

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda (SMK) ise coğrafi işaretler sınai mülkiyet hakkı olarak, tanımlar kısmında doğrudan tanımlanmamakla birlikte, koruma kapsamı 33. maddede "*Doğal ve beşerî unsurların bir araya gelmesi sonucu gıda, tarım, maden, el sanatları ürünleri ve sanayi ürünlerinden bu Kitapta yer alan şartlara uygun olanlar…*" olarak belirlenmiştir. Bu ürünlerin SMK'da belirlenen coğrafi işaret veya geleneksel ürün korumasından yararlanabilmeleri için tescil edilmeleri zorunludur.

3.1. Menşe Adı

Türkiye'de eğer bir ürün yalnızca belirli bir coğrafi bölgede üretilebiliyorsa ve bu bölgenin dışında üretildiğinde aynı nitelikleri taşıyamıyorsa, bu ürün "*Menşe Adı*" olarak tescil edilebilir. Bu durum, ürünün kendine özgü özelliklerini yalnızca ait olduğu coğrafyada kazanabileceği anlamına gelir. Örneğin, Malatya Kayısısı, Aydın İnciri ve Aydın Kestanesi, Menşe Adı olarak tescillenmiş ürünlere örnek olarak gösterilebilir.

3.2. Mahreç İşaret

Eğer bir ürünün özelliklerinden en az biri bulunduğu coğrafi bölgeye ait olmakla birlikte, bu ürünün aynı niteliklerle başka yerlerde de üretilebilmesi mümkünse, bu durumda ürününüz "*Mahreç İşareti*" olarak tescil edilebilir. Örneğin, Antep Baklavası, Mahreç İşareti tesciline sahip bir ürüne örnek olarak gösterilebilir.

BÖLÜM II: AB VE TÜRKİYE HUKUKUNDA COĞRAFİ İŞARETLERİN KORUNMASI

1. ULUSLARARASI DÜZEYDE COĞRAFİ İŞARETLERE İLİŞKİN KORUMA SİSTEMLERİ

TRIPs Sözleşmesi, WTO tarafı ülkeler için coğrafi işaretlerin nasıl korunacağına dair özel bir sistem belirlememiştir. Üye ülkeler, kendi ulusal hukuklarına uygun olarak coğrafi işaretleri koruma yöntemlerini seçme konusunda serbesttirler. Bu serbestlik, dünya genelinde farklı coğrafi işaret koruma sistemlerinin varlığını açıklamaktadır. Bu

farklılıkların temel nedeni, ülkelerin hukuk sistemlerinin, tarihi geçmişlerinin ve ekonomik koşullarının birbirinden farklı olmasıdır.

1.1. Haksız Rekabet ve Tüketicinin Korunması

Paris Sözleşmesinin 10. maddesi, coğrafi işaretlerin korunmasında temel uluslararası hukuki çerçeveyi sağlar. Bu hüküm, coğrafi işaretlerin haksız rekabetten korunmasını ve tüketiciyi yanıltıcı ticari faaliyetlere karşı korumayı amaçlar. Haksız rekabetin engellenmesi için coğrafi işaretlerin tüketiciler nezdinde belirli bir üne sahip olması ve yanlış kullanımların zarar oluşturduğunun kanıtlanması gerekir.

1.2. Passing Off

Bu kavram, Anglo-Sakson hukukuna sahip ülkelerde yaygın olarak kullanılır ve başkasının mal veya hizmetlerinin yanlış bir şekilde sunulmasına karşı bir koruma sağlar. Bir kişi, başkasının markasını veya coğrafi işaretini taklit ediyorsa ve bu durum tüketiciyi yanıltıyorsa, 'passing off' davası açılabilir. Zararın meydana gelmesi bu davaların ön koşuludur (O'Connor, 2004).

1.3. İdari Düzenlemelerle Koruma

Bu yöntemde, coğrafi işaretlerin pazarlanması, idari onay sürecine tabidir. Özellikle şaraplar ve alkollü içkiler gibi ürünler bu türden düzenlemelerle korunmaktadır. Coğrafi işaretlerin kullanımına yönelik idari denetim, ürünlerin etiketlerinde yer alan coğrafi işaretin yetkili kişilerce kullanılıp kullanılmadığını kontrol eder (O'Connor, 2004).

1.4. Ticaret veya Hizmet Markası Olarak Korunması

Bazı ülkelerde, coğrafi işaretler ticaret veya hizmet markaları olarak tescil edilebilir. Ancak bu tescil, ürünlerin menşeine dair yanıltıcı bir durum oluşturmazsa mümkündür. Ayrıca coğrafi işaretler, onay markası veya garanti markası olarak da korunabilir. Bu tür markalar, ürünün belirli kalite veya üretim standartlarını sağladığını garantiler (O'Connor, 2004).

1.5. Coğrafi İşaretlerin ve Menşe Adlarının Tescil Edilerek Korunması

Bu sistemde, coğrafi işaretler ulusal hukuk sistemleri aracılığıyla tescil edilerek korunur. Coğrafi işaretlerin tescili ilk defa 1919 yılında Fransa'da uygulanmaya başlanmış ve diğer ülkelerde de benzer sistemler geliştirilmiştir. Coğrafi işaretlerin tescili için ülkeler arasında bazı farklılıklar olsa da, genel olarak coğrafi işaretlerin korunmasına yönelik tescil yöntemleri yaygın olarak kullanılır (Correa, 2007).

1.6. Coğrafi İşaretlerin Tescil Edilmeden Pasif Olarak Mahkeme Kararlarıyla Korunması

Bazı ülkelerde coğrafi işaretler, tescil edilmeden yalnızca mahkeme kararları ile korunmaktadır. Singapur, Sri Lanka ve Ürdün gibi ülkeler, coğrafi işaretlerin tescilini

zorunlu kılmadan, mahkemeler aracılığıyla bu işaretlerin korunmasını sağlamaktadır (O'Connor, 2003).

2. AB HUKUKUNDA COĞRAFİ İŞARETLERİN KORUNMASI

2.1. Malların Serbest Dolaşımı ve Coğrafi İşaretler

Avrupa Birliğinin temel ilkelerinden biri olan malların, kişilerin, hizmetlerin ve sermayenin serbest dolaşımı, iç pazarın en önemli yapı taşlarından biridir. Bu ilke, AB üye ülkeleri arasında sınırların kaldırılmasını ve malların serbestçe hareket etmesini sağlamayı amaçlar. Malların serbest dolaşımı ilkesinin kapsamı, özellikle iç pazarda ithalatı etkileyen her türlü kısıtlamayı yasaklar. İthalatın engellenmesi veya sınırlanması anlamına gelen "miktar kısıtlamaları" ve "eş etkili tedbirler", bu yasaklamanın hedeflediği unsurlardandır. Miktar kısıtlamaları, doğrudan bir ürünün ithalatına ilişkin kotaları belirlerken; eş etkili tedbirler, dolaylı yoldan ithalatı sınırlayan düzenlemeleri ifade eder. Bu kavramlar, Avrupa Komisyonu tarafından 22 Aralık 1969 tarihinde yayımlanan 70/50 sayılı Yönerge ile daha da netleştirilmiştir. Yönergeye göre, malların ithalatına yönelik, örneğin asgari ve azami fiyatların belirlenmesi, yerli mallarla ithal mallar arasında ayrım yapılması veya ithalatçıların belirli teminatlar sunmalarının istenmesi gibi uygulamalar yasaklanmaktadır. Aynı şekilde, ithal malların iç özellikleri veya etiketleme koşullarına dair getirilen gereklilikler de bu kısıtlamalar arasında sayılmaktadır. Yönergeye ek olarak, mahkeme kararları da bu ilkenin uygulanmasını şekillendirmiştir.

Bir örnek olarak, Dassonville Davası önem arz etmektedir. Bu davada, Belçika'nın ithal edilen İskoç viskilerinin menşeini belgeleyen bir resmi sertifika talep etmesi konusu ele alınmıştır. ABAD, böyle bir sertifikanın, sadece ithalat yapılan ülkenin içindeki mallar için geçerli olabileceğini ve AB içindeki serbest dolaşımı engelleyen bir şart olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. ABAD, menşe belgesi gibi gereksinimlerin, serbest dolaşımı engelleyen kısıtlamalar olarak kabul edileceğine karar vermiştir.

Avrupa Birliğinde, 2081/92 sayılı Tüzük, gıda maddeleri ve tarım ürünleri üzerinde menşe adı ve coğrafi işaretlerin korunmasını düzenlemektedir. Ancak bu tüzüğün yürürlüğe girmesinden önce, Avrupa Adalet Divanı (ABAD) tarafından verilen bazı önemli kararlar, AB'nin iç pazarındaki serbest dolaşım ilkesini nasıl şekillendirdiği ve üye ülkelerin iç düzenlemelerinin AB hukukuna nasıl aykırı olabileceği konusunda önemli bir yol gösterici olmuştur.

Criminal proceedings against Jacques Pistre and Others (C-321/94, C-322/94, C-323/94, C-324/94) kararları, Fransa'nın iç hukukunda belirli kalite işaretlerinin kullanımını engelleyen düzenlemeleri tartışan bir dizi davayı kapsamaktadır. ABAD, bu kararlarında, üye ülkelerin iç düzenlemeleriyle kalite işaretlerinin kullanımı üzerindeki kısıtlamaların, AB içindeki malların serbest dolaşımı ilkesine aykırı olduğuna karar vermiştir. Özellikle, belirli tarım ve gıda ürünleri için "dağ" gibi kalite işaretlerinin

kullanımı, AB'nin iç pazarında bu ürünlerin serbestçe ticaretini engelleyen bir engel olarak değerlendirilmiştir.

Bu davalar, AB'nin o dönemdeki hedeflerinden biri olan tek pazarın tamamlanması amacına ulaşmayı engelleyen her türlü engelin ortadan kaldırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. 2081/92 sayılı Tüzük'ün yürürlüğe girmesinden sonra ise ABAD, üye ülkelerin kullandıkları kalite işaretlerinin, Tüzüğe göre menşe adı veya coğrafi işaret olarak kabul edilmemesi durumunda, bu işaretlerin kullanımının eş etkili kısıtlamalar olarak değerlendirilmesine karar vermiştir.

Bu süreçte Avrupa Komisyonu, kalite işaretlerini koruma amacı güden ülkelere karşı dava açmış, ABAD ise çoğu durumda bu davaları üye ülkeler aleyhine sonuçlandırmıştır. Ancak bu durum bir çelişkiye neden olur: AB, üye ülkeleri kalite işaretlerini koruma konusunda serbest bırakırken, aynı ülkeler kalite işaretlerini kullanarak ürünlerini korumaya çalışırken bu tür uygulamaları engelleyen kararlar verilmiştir. Bu, Avrupa Birliğinin uzun vadeli hedefleriyle çelişen bir durum ortaya koymaktadır.

AB'nin 2081/92 ve 510/2006 sayılı Tüzüklerdeki amaçları arasında, tüketicilerin sahte ve yanıltıcı işaretlere karşı korunması ve kırsal kalkınmanın sağlanması yer almasına rağmen, mahkemenin verdiği kararlar, bu hedeflerle çelişmekte ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesini engellemektedir. Coğrafi işaretler ve menşe adları ile ilgili düzenlemeler, hem kaliteyi hem de özgünlüğü güvence altına almayı amaçlamaktadır. Ancak, ABAD'ın verdiği kararlar bu amacın tam tersi bir etki yaratmış ve yerel üreticilerin haklarını koruma konusunda zorluklar yaratmıştır.

2.2. Uygulamada En Çok Korunan Ürün Grupları

Avrupa Birliğinde coğrafi işaretler yalnızca tarım ve gıda ürünleri için değil, aynı zamanda şaraplar ve alkollü içkiler gibi birçok ürün grubu için de önemli bir koruma mekanizmasıdır. Coğrafi işaretler, bu ürünlerin kalitesini garanti altına alır ve aynı zamanda üretildikleri bölgenin kültürel ve ekonomik değerlerini de korur. Şaraplar ve alkollü içkiler, Avrupa Birliği hukukunda bu tür işaretlerin en çok karşılaşılan ve korunan ürünlerindendir.

2.2.1. Şaraplar üzerindeki coğrafi işaretlerin korunması

Şaraplar, coğrafi işaretlerin en yaygın kullanıldığı ürün gruplarından biridir. AB'deki şarapların korunması, 1234/2007 sayılı Tüzük ve daha sonra gelen 479/2008 sayılı Tüzük gibi düzenlemelerle yapılır. Bu tüzükler, şarapların menşe adı veya coğrafi işaret ile korunmasına dair gerekli şartları belirler, coğrafi işaret alabilmesi için birkaç özel şartı karşılamalıdır. Şarabın üretildiği bölgedeki üzüm çeşitlerinin çoğunluğunun o bölgeye ait olması gerekmektedir. Örneğin bir şarapta kullanılan üzümlerin en az %85'inin belirli bir bölgeden gelmesi gerekmektedir. Ayrıca üretim sürecinin de belirli bir coğrafi bölgede gerçekleşmesi şarttır. AB'de en yaygın olarak kullanılan üzüm türü *Vitis vinifera*'dır. Bu türdeki coğrafi işaret sistemine dahil edilerek hem kaliteyi garanti altına alır hem de bölgesel üreticilere ekonomik fayda sağlar.

2.2.2. Alkollü sert içkilerde coğrafi işaretlerin korunması

Alkollü sert içkiler, şaraplardan farklı olarak distilasyon süreciyle üretilir ve farklı bir düzenlemeye tabidir. Alkollü Sert İçki Tüzüğü, alkollü içkilerin coğrafi işaretlerle korunmasına ilişkin düzenlemeleri içerir. Bu Tüzük, yalnızca AB ülkelerinde üretilen alkollü içkileri değil, aynı zamanda üçüncü ülkelerden gelen içkileri de kapsar. Yani AB dışındaki ülkelerden gelen içkiler de, belirli şartlar altında coğrafi işaretle korunabilir. Alkollü içkilerde, coğrafi ürünün menşeinin doğruluğunu belirlemek için kullanılır. Bu ürünler, üretildikleri bölgenin adını taşır ve belirli bir nitelik, ün veya diğer özellikleriyle coğrafi kökenine işaret eder. Bu işaretler, ürünün kalite ve özgünlüğünü garanti eder. Alkollü içkilerin tescili için belirli bir teknik şartname hazırlanması gerekmektedir. Teknik şartnamede, alkollü içkinin adı, kimyasal özellikleri, organoleptik özellikleri ve üretim yöntemleri gibi unsurlar yer alır.

2.2.3. Coğrafi işaretlerin korunma mekanizmaları

Coğrafi işaretlerin korunmasında, şaraplar ve alkollü içkiler gibi ürünler, Avrupa Birliğinin tek pazar ilkesine tabidir. Bu ilke, üye ülkeler arasında serbest dolaşımı engelleyen kısıtlamaların ortadan kaldırılmasını amaçlar. Bu çerçevede, coğrafi işaretli ürünler, yalnızca üretildikleri bölgede değil, tüm AB ülkelerinde korunur. Üye ülkeler, coğrafi işaretlerin doğruluğunu denetlemek ve tescilini sağlamakla yükümlüdür. Denetimler, 882/2004 sayılı Tüzük kapsamında düzenlenir ve ürünler, AB içindeki teknik şartlara uygunluk açısından denetlenir (Yıldız, 2008).

Üçüncü ülkelerden gelen coğrafi işaretli ürünler için de benzer şekilde uygulanır. Ancak bu ürünlerin tescil başvurusu, AB Komisyonuna yapılır ve tescil için gerekli belgelerle birlikte başvurunun onaylanması gerekir. Bu başvurular, ilgili ülkelerdeki düzenlemelere göre yapılır ve coğrafi işaretlerin korunması için ulusal yasaların yeterli olduğuna dair belgeler gereklidir.

3. TÜRKİYE'DE TESCİL EDİLEN COĞRAFİ İŞARETLERİN AVRUPA'DA KORUNMASI

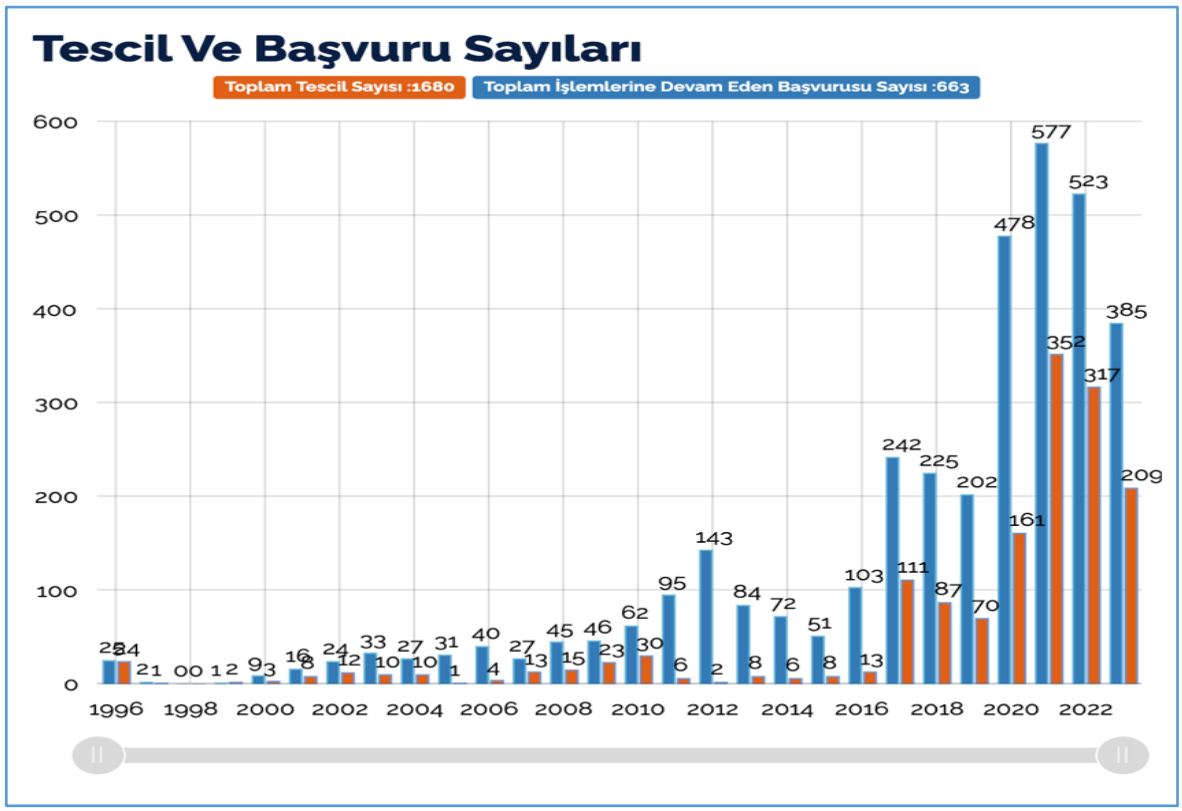
Türkiye, coğrafi işaretler konusunda önemli adımlar atmış ve yerel üreticilerin ürünlerini korumak için kapsamlı bir tescil sistemi oluşturmuştur. Ancak, bu tescillerin uluslararası düzeyde, özellikle Avrupa Birliği (AB) pazarında etkili bir şekilde korunması konusunda bazı önemli zorluklar ve engeller bulunmaktadır.

3.1. Türkiye'de Coğrafi İşaret Tescil Durumu

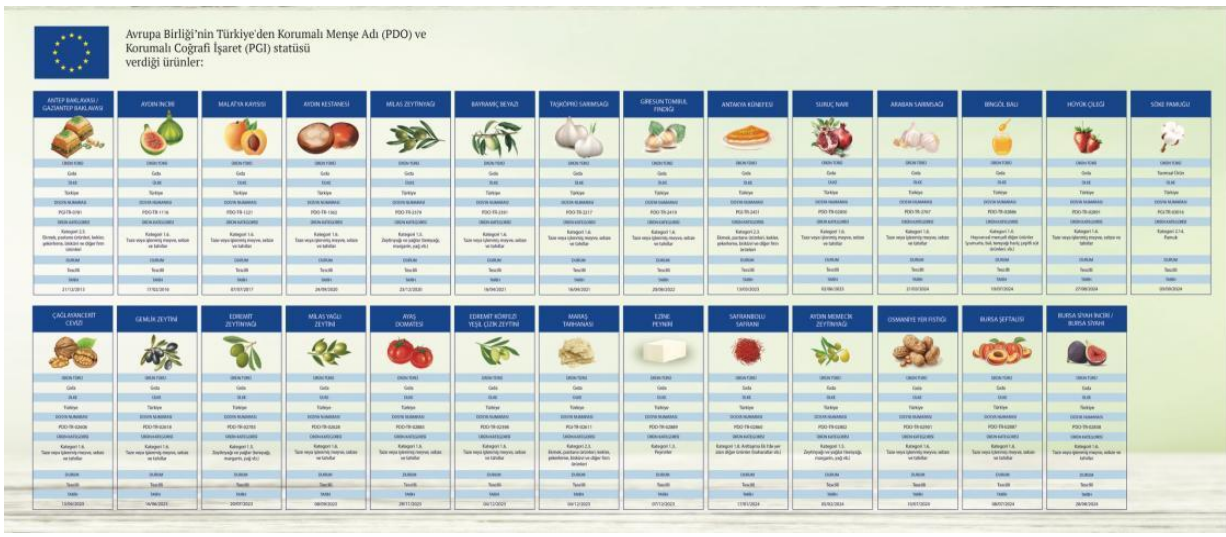
TPMK tarafından bugüne kadar 1680 adet coğrafi işaret tescillenmiştir. Bu coğrafi işaretler, genellikle yerel tarım ve gıda ürünlerini kapsamakta ve bu ürünlerin kalitesini garanti altına almayı amaçlamaktadır. Ancak, coğrafi işaret tescil başvuruları yalnızca iç piyasada değil, uluslararası düzeyde de önemlidir. Bu çerçevede, Türkiye şu anda 663

adet coğrafi işaret başvurusunu sürdürmektedir. Bu başvuruların bir kısmı Avrupa Birliği nezdinde de geçerlilik kazanmayı hedeflemektedir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği pazarında yalnızca 29 adet tescilli coğrafi işareti bulunmaktadır. Bu, Türkiye'nin tüm coğrafi işaretlerinin yalnızca küçük bir kısmının AB pazarında tam anlamıyla tanındığı ve korunduğu anlamına gelmektedir. Türkiye'deki 1680 tescilli coğrafi işaretin, sadece 29'unun Avrupa pazarında geçerliliği olması, bu alandaki uluslararası tanınırlık açısından ciddi bir eksikliktir. Bu durum, Türkiye'nin coğrafi işaretlerin Avrupa pazarındaki etkili korunmasında yaşadığı zorlukları yansıtmaktadır. Avrupa Birliği ile yapılan ticaret anlaşmalarının, Türkiye'nin coğrafi işaretlerinin AB'deki diğer ürünlerle rekabet edebilmesi için yeterli hukuki zemin ve koruma sağlamadığı görülmektedir. Özellikle, Türkiye'nin coğrafi işaretlerinin AB sınırlarında yaygın bir şekilde tanınmaması, Türk ürünlerinin kalitesini ve özgünlüğünü AB pazarında tanıtma çabalarını zayıflatmaktadır.

Şekil 1. *Türkiye'de Tescilli Coğrafi İşaretlerin ve Tescil Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı (Türk Patent ve Marka Kurumu, 2024)*

Şekil 2. *Avrupa Birliği'nin Türkiye'den PGI ve PDO Statüsünü Verdiği Ürünler* ***(EUIPO, 2025)***

3.2. Uluslararası Korumanın Yetersizliği

Türk coğrafi işaretlerinin uluslararası arenada etkisiz kalmasının temel sebeplerinden biri, Türkiye'nin coğrafi işaretlerin uluslararası tanınırlığı konusunda yeterli ilerlemeyi kaydedememiş olmasıdır. AB ile imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması ve diğer ticaret anlaşmalarında coğrafi işaretler konusunda yapılan düzenlemeler, çoğu Türk ürününün AB pazarında koruma altına alınmasını sağlayacak kapsamda değildir. Bu durum, Türk üreticilerin coğrafi işaretli ürünlerinin AB pazarında taklit edilmesine veya haksız rekabete karşı savunmasız kalmalarına neden olmaktadır. Özellikle, coğrafi işaretli ürünlerin yeterli şekilde tescil edilmemesi ve AB hukuku ile uyumlu koruma mekanizmalarının eksikliği, Türk ürünlerinin dünya pazarlarında daha fazla rekabet gücü kazanmasını engellemektedir. Avrupa'da sadece 29 coğrafi işaretin korunuyor olması, Türkiye'nin bu ürünlerini AB pazarında tanıtma ve yerleşik hale getirme çabalarını önemli ölçüde sınırlamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye, coğrafi işaretler alanında önemli bir potansiyele sahip olup, bu işaretlerle kültürel mirasını ve yerel üreticilerin ekonomik haklarını korumayı amaçlamaktadır. Türkiye'deki coğrafi işaretler, genellikle yerel tarım ürünleri ve gıda maddelerini kapsamakta olup, tescil sayısı artış göstermektedir. Ancak, bu coğrafi işaretlerin uluslararası düzeyde etkin bir şekilde korunması konusunda, özellikle Avrupa Birliği pazarında ciddi zorluklarla karşılaşılmaktadır. AB'de, coğrafi işaretlerin korunmasına yönelik çok daha köklü bir hukuki çerçeve ve uygulama sistematiği bulunmaktadır. Ancak, Türkiye'nin AB ile yapılan ticaret anlaşmaları ve coğrafi işaretlerin Avrupa düzeyinde tanınırlığı konusunda yaşadığı eksiklikler, Türk ürünlerinin AB pazarında daha etkili bir şekilde tanıtılmasını engellemektedir. Türkiye'nin AB pazarında yalnızca 29 coğrafi işaretinin tescilli olması, bu alandaki uluslararası tanınırlık ve koruma

açısından ciddi bir eksikliktir. Türk coğrafi işaretlerinin uluslararası tanınırlığının artırılabilmesi için, AB ile coğrafi işaretler konusunda daha etkin bir entegrasyon sağlanmalı ve coğrafi işaretler konusunda AB sistemine uyumlu hukuki düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca, Türkiye'nin uluslararası düzeyde coğrafi işaret tescil süreçlerini hızlandırarak, bu işaretlerin Avrupa Birliği ve diğer uluslararası pazarlarda daha geniş bir şekilde korunmasını sağlaması önemlidir. Sonuç olarak, Türkiye'nin coğrafi işaretler alanında uluslararası düzeyde daha güçlü bir koruma sağlamak için Avrupa Birliği ile uyumlu bir koruma mekanizması oluşturması, yerel üreticilerin haklarını ve kültürel mirası daha etkili bir şekilde savunması açısından kritik öneme sahiptir. Bu doğrultuda, Türkiye'nin AB düzenlemelerine entegrasyon süreci hızlandırılmalı ve bu alandaki uluslararası başarı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Commission Directive 70/50/EEC of 22 December 1969 based on the provisions of Article 33 (7), on the abolition of measures which have an effect equivalent to quantitative restrictions on imports and are not covered by other provisions adopted in pursuance of the EEC Treaty, *Official Journal L* 013, 19/01/1970 P. 0029-0031.

Correa, C. M. (2007). *Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights: A Commentary on The TRIPS Agreement.* Oxford: Oxford University Press, 68.

Curia. (2019). *Deutsches Patent- und Markenamt v. Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena C-432/18.* Erişim Tarihi: 01.12.2024 https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=221302&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1149587.

O'Connor, B. (2004). The Law of Geographical Indications. Comeron May, 23.

O'Connor, B., & Kireeva, I. (2003). What Is In a Name? The 'Feta' Cheese Saga. *International Trade Law and Regulation,* 9(4).

Curia. (2008). *Parmigiano Reggiano - Parmesan Davası C-132/05.* Erişim tarihi: 01.12.2024, https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=BEAAC355EC755C9C7CF5083DAD5C1649?text=&docid=72367&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1146862.

Scarpato, R. (2002). Gastronomy As a Tourist Product: The Perspective of Gastronomy Studies. *Tourism and Gastronomy*, 11(2), 51–70.

TOBB. (2021). *Oda ve Borsalar İçin Coğrafi İşaretler Rehberi.* Erişim tarihi: 25.11.2024, https://tobb.org.tr/KobiArastirma/Documents/CI/Co%C4%9Frafi%20%C4%B0%C5%9Faretler%20Rehberi.pdf.

Yıldız, B. (2008). 510/2006 Sayılı Tüzük'teki Düzenlemeler Işığında Avrupa Birliği Hukukunda Tarım Ürünleri ve Gıda Maddeleri Üzerindeki Menşe Adları ile Coğrafi İşaretlerin Korunması. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi,* 8(2), 60.